

CCE RR
UN-REVISED

ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರೌಢ ಶಿಕ್ಷಣ ಪರೀಕ್ಷಾ ಮಂಡಳಿ, ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಂ, ಬೆಂಗಳೂರು – 560 003
KARNATAKA SECONDARY EDUCATION EXAMINATION BOARD, MALLESWARAM,
BANGALORE – 560 003

ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ. ಪರೀಕ್ಷೆ, ಮಾರ್ಚ್/ಏಪ್ರಿಲ್, 2018
S. S. L. C. EXAMINATION, MARCH/APRIL, 2018

ಮಾದರಿ ಉತ್ತರಗಳು
MODEL ANSWERS

ದಿನಾಂಕ : 23. 03. 2018]

ಸಂಕೇತ ಸಂಖ್ಯೆ : **08-M**

Date : 23. 03. 2018]

Code No. : **08-M**

ವಿಷಯ : ಪ್ರಥಮ ಭಾಷೆ — ಮರಾಠಿ

Subject : First Language — MARATHI

(ಹೊಸ ಪಠ್ಯಕ್ರಮ / New Syllabus)

(ಪುನರಾವರ್ತಿತ ಶಾಲಾ ಅಭ್ಯರ್ಥಿ / Regular Repeater)

[ಗರಿಷ್ಠ ಅಂಕಗಳು : 100

[Max. Marks : 100

ಪ್ರಶ್ನೆ ಕ್ರಮಾಂಕ	ಅಚ್ಚುಕೆ ಉತ್ತರ	ಗುಣ
	ವಿಭಾಗ - A (ಗದ್ಯ ಪದ್ಯಾಂಶಾವರ ಆಧಾರಿತ)	
I.	एका वाक्यात उत्तरे लिहा : (बरोबर उत्तरास एक मार्क द्या) : $11 \times 1 = 11$	
1.	मुसळ सारखा हत्ती कोणाला वाटला ? उत्तर : सोंड पाहणाऱ्या आंधळ्याला	1
2.	हत्तीचा दृष्टांत स्वामीनी म्हाइंभटास कोठे सांगितला ? उत्तर : डोमेग्राम	1
3.	डॉ० आंबडकर विद्येची पूजा किती तास करत ? उत्तर : 24 तास	1

RR-303

[Turn over

प्रश्न क्रमांक	अचूक उत्तरे	गुण
4.	चिं. वि. जोशींच्या मानसपुत्राची नांवे काय ? उत्तर : चिमणराव व गुंडयाभाऊ	1
5.	काकूनी सोवळ्याच्या गाठोडयात काय लपविले होते ? उत्तर : लोण्याचा डबा	1
6.	'हकिकत' हा पाठ कोणत्या पुस्तकातून निवडला आहे ? उत्तर : हकिकत	1
7.	उत्तम कांबळे उडया मारत घरी केव्हा आले ? उत्तर : 7 वीत पहिला आल्यानंतर	1
8.	उत्तम कांबळेच्या आईचे नाव काय ? उत्तर : इलंदा	1
9.	कवि 'मुकुंदराज' कोणाचा जयजयकार करतात ? उत्तर : श्री शंकराचा	1
10.	रूक्मिणीच्या गुरुचे नाव काय ? उत्तर : सुदेव	1
11.	माहेर कशाप्रमाणे आहे ? उत्तर : गोकुळाप्रमाणे	1
II.	तीन-चार वाक्यातील उत्तरे (मद्दे) : 6 × 2 = 12	
12.	'अपार वेदना व त्रास सोसून मी विद्यासंपादन केली.' संदर्भासह स्पष्ट करा. उत्तर : पाठाचे नांव - विद्यार्थ्यांनो जागृत व्हा. लेखक - डॉ० बाबासाहेब आंबेडकर संदर्भ 1 स्पष्टीकरण - 1938 साली पूणे येथे अस्पृश्य विद्यार्थी साहित्य संमेलनाचे अध्यक्षिय भाषणात आपले अनुभव कथन करताना म्हटले आहे. 1	2

प्रश्न क्रमांक	अचूक उत्तरे	गुण
13.	<p>केशव मेश्रामच्या मित्राच्या घरी जेवणाचा कोणता बेत होता ?</p> <p>उत्तर :</p> <p>गरम गरम पदार्थ जेवणात होते. रटरटविलेले घट्ट पिठले, तळलेल्या भोपळी मिरच्या. ज्वाराची पापडेदार मुलायम भाकरी, बेसनच्या उड्यावर अर्धा प्याला तापविलेले जवसाचे तेल ओतले होते.</p>	2
14.	<p>गंगूबाईच्या गळ्यावर शस्त्रक्रिया का झाली ? त्याचा परिणाम काय झाला ?</p> <p>उत्तर :</p> <p>गाणे गाऊ लागल्या की घसा दुखे तरीही गाणे थांबवले नाही. डाक्टरानी टॉन्सिल्सचे ऑपरेशन करण्यास सांगितले. त्यामुळे मुळचा बारीक नाजूक आवाज जाऊन तो पुरुषी बनला.</p>	2
15.	<p>संत ज्ञानेश्वरांचा परिचय लिहा.</p> <p>उत्तर :</p> <p>संत ज्ञानेश्वर (1275 - 1296)</p> <p>ज्ञानेश्वर विठ्ठलपंत कुलकर्णी महान तत्वज्ञ, संत कवी, नाथ संप्रदायी, भागवत (वारकरी) संप्रदायाचे संस्थापक. 18 व्या वर्षी ज्ञानेश्वरी लिहिली. 21 व्या वर्षी संजीवन समाधी घेतली.</p> <p>साहित्य – अमृतानुभव, चांगदेव पासष्टी, ज्ञानेश्वरी. ओवी काव्यप्रकार प्रसिद्धीस आणला.</p>	2
16.	<p>पाहुणे कोठून आले असे आई मुलाला सांगते ?</p> <p>उत्तर :</p> <p>कावळे, गिधाडे, घारी जेथून येतात, डोंगळे, डास, घुंगुरटी जेथून येते. खोकला, ताप, दुखणी जेथून येतात तेथून येथे आले आहेत. आम्हाला छळण्यासाठी आले आहेत.</p>	2
17.	<p>‘अवकाश कवटाळून सुद्धा तिचे हात रिकामे.’ असे का म्हटले आहे ?</p> <p>उत्तर :</p> <p>न संपणारे कष्ट हालअपेष्टा ती सोसते. कणी कोंडा पाखडून सत्व उचलण्याची तिची जन्मजात सवय सोडत नाही हे सहन करताना आज ना उद्या आपले दुःख संपेल असा आशावाद ती बाळाते पण तिला ते मिळणे दुरापास्त असते.</p>	2

प्रश्न क्रमांक	अचूक उत्तरे	गुण
III.	पाच-सहा वाक्यात उत्तरे (मुद्देसहित) : $8 \times 3 = 24$	
18.	वसईच्या किल्ल्यातील भेद जाणून घेण्यासाठी कोणी-कोणी कस प्रयत्न केले ? उत्तर : 1) खंडोजी माणकर : सरदार गुराखी बनले, गुरे चारावयास नेत आणि किल्ल्यातील पहाणी करीत. 2) अंजूरकर पंचकळसे : सरदार जातीने सुतार होते. लोकांच्या घरी सुतारकाम करत टहळणी करत. 3) दुल्लबाजी मोरे : सरदार होते. ते कासार बनले आणि बांगड्या भरण्याच्या निमित्ताने हेरगिरी करत.	3
19.	लेखकाने पावसाळ्याचा हिशेब कसा घातला आहे ? उत्तर : पावसाळा अदमासे चार महिने म्हणजे 120 दिवस. 60 दिवस पाऊस. त्यातील 30 दिवस रात्री पडतो. घरात किंवा कामाच्या ठिकाणी 15 दिवस गेले. राहिले 15 दिवस. जाता येता आडोशाला थांबू शकतो. 7 दिवस गेले. उरले 8 दिवस. आपण जायला आणि यायला पाऊस पडायला 4 वेळ प्रसंग चार महिन्यात फक्त चार वेळ छत्रीचा वापर होतो.	3
20.	'जपानी स्त्री' बद्दल थोडक्यात माहिती लिहा. उत्तर : जपानी स्त्री गोड, लाघवी, शालीन, हसरी भाषतून नसले तरी हसण्या डोळ्यांनी स्वागत करते. सव क्षेत्रात काम करतात. ट्रॅम कंडक्टर, बस कंडक्टर, विक्रेत्या, वाढपी, लिफ्टमन, बूट पॉलिश, केस कापणे याही धंद्यात आहेत. सामाजिक, आर्थिक, राजकिय क्षेत्रात ही आहेत. टीप घेणे कमी पणाचे मानतात. शालीनतेचे प्रतीक.	3

प्रश्न क्रमांक	अचूक उत्तरे	गुण
21.	<p>वाटणीच्या घोळने घरात काय घडत होते ? तिसरी वाटणी कोणी मागितली ?</p> <p>उत्तर :</p> <p>कधी शेतातली कामे खोळंबून राहात. कधी चूल बंद पडत. घरात सारखी घुसफुस वाढत चालली होती. दोघे भाऊ एकमेकाकडे आखाड्यात उतरल्याप्रमाणे पाहत. 2</p> <p>तिसरी वाटणी गणातात्यानी मागितली. 1</p>	3
22.	<p>ढोंगी साधूचे वागणे कसे असते ?</p> <p>उत्तर :</p> <p>जटा राखणे, अंगाला राख (भस्म) फासतात. संसारात विरक्ती दाखवून मठाची उठाठेव करतात. मनात भाव नसताना वरपांगी हरिनाम घेतात. गळ्यात तुळशीच्या, रूद्राक्षाच्या माळा घालून आपण मोठेपणाचा आव आणतात. शुद्धतेचे आचरण नसते. जपतपाचे सोंग करतात. होमात तीळ, तांदूळ, तूप जाळून भक्तीहीन होम करतात. दंड कमंडलू घेऊन लटके वागणे.</p>	3
23.	<p>कृष्ण, कर्ण, सौभद्र यांचे दाखले स्पष्ट करा.</p> <p>उत्तर :</p> <p>कृष्ण : युद्धात गोंधळलेल्या अर्जूनाला युद्धास प्रवृत्त केले. भरकटलेल्या समाजाला समाज सेवकानी हेच कार्य केले. 1</p> <p>कर्ण : रथाचे चक्र भूमीत फसले तरी शौर्याने परिस्थितीवर मात केली. तसे समाज सुधारक कठीण परिस्थितीला सामोरे जातात. 1</p> <p>सौभद्र : अर्जून अन्यत्र युद्धात गुंतलेला असताना स्वजनासाठी चक्रव्यूह भेदून प्राण दिला. बलिदान देणारे समाज सेवक होय. 1</p>	3

प्रश्न क्रमांक	अचूक उत्तरे	गुण
24.	<p>पृथ्वी सूर्याकडे प्रेमाची याचना कशी करत आहे ? तिची आजची अवस्था काय आहे ?</p> <p>उत्तर :</p> <p>पृथ्वी सूर्याच्या मागे प्रेमाची याचना करत युगेयुगे फिरत आहे असे किती काळ धावू ? किती वेळा प्रेमाची याचना करू ? असे म्हणत आहे.</p> <p>चंद्र, केतू, मंगळ, धुमकेतू, ध्रुव, तारे हे तिच्याकडे प्रेमाची याचना करतात पण तेजस्वी सूर्यापूढे हे सर्व क्षुद्र आहेत. धुळीचा कण म्हणून सूर्याच्या पायाजवळ राहण्याची तयारी आहे.</p> <p>तारुण्य ओसरले आहे. नवतीतील उमाळे उसासे उरले नाहीत. तारुण्याची आग अंगात उरली नाही. निराश हताश बनली आहे.</p>	3
25.	<p>‘धरण’ कवितेतील ‘स्त्री’ ची व्यथा लिहा.</p> <p>उत्तर :</p> <p>पहाटेच्यावेळी उठून असणारे थोडेसे धान्य दळते. दिवस वर आला को कामाला लागते. मुलासाठी तिचा जीव मागे घोटाळतो. ती त्याला पाटीखाली ठेऊन कामाला लागते. उन्हाच्या झळा सोसते. पाय भाजू नयेत म्हणून पायाला पाला बांधते. घोटभर पाण्यासाठी वणवण फिरते. तिच्या कष्टावर श्रीमंताची चैन चालते.</p>	3
IV.	<p>आठ-दहा वाक्यातील उत्तरे : 5 × 4 = 20</p>	
26.	<p>‘हिरवे सांगाती’ या पाठातील चाफा, बहावा, पपया व बांबू या झाडाविषयी माहिती द्या.</p> <p>उत्तर :</p> <p>चाफा : कुठलेही पान फांदी तोडली की पांढरा चीक येतो. म्हणून याला ‘बडी माँ’ म्हणतात. फुले आली की पाने गायब होतात. व पाने आली की फुले नसतात येथे पानाफुलाचा लपंडाव चालतो. 1</p> <p>बहावा : लाल आणि चिनार केशरी रंगाची उधळण करतो. पहाडी भागात रंगीबेरंगी कपडे घालून कुठेतरी वरात चालल्याप्रमाणे वाटते. 1</p> <p>पपया : तीन वेळा फळ दिल्यानंतर हे झाड मरते. 1</p> <p>बांबू : बांबूच्या वनातून वारा वाहताना होणारा सोंय सोंय आवाज साई साई म्हटल्याप्रमाणे वाटतो. नाश होण्याच्यावेळी याला फुले येतात. 1</p>	4

प्रश्न क्रमांक	अचूक उत्तरे	गुण
27.	<p>सावित्रीबाईना शिकविताना आलेल्या अडचणी लिहा.</p> <p>उत्तर :</p> <p>शाळेत खिडक्या समोर माणसे राहात. घाण घाण शिव्या देत ओरडत असत. कुणी छेड काढत. कुणी बाजूने जायचा, कुणी थुंके बाजूने येऊन खाकरत. शेण गोळे मारत. एकदा तरी चारी बाजूने त्यांना अडविले. हे शुद्र माजले असे त्यांना म्हणत. अंगावर दगड मारत. घाण टाकत.</p>	4
28.	<p>पहिल्या तृणपात्याचा सत्कार का व कसा केला ?</p> <p>उत्तर :</p> <p>अतिशय कठिण परिस्थितीला तोंड देत. पहिल्या तृणपात्याचा जन्म होतो. पृथ्वीच्या संहाराची स्थिती असताना ते जन्मते. ते मृत्युंजय आहे. म्हणून त्याचा सत्कार केला.</p> <p>पक्षानी स्वागतगीत, ढगानी लवून मूजराकेला, वाऱ्यान लालमाती रूपी गुलाल उधळला. दक्षिणोत्तर सर कोसळली. मातीचा सुवास अत्तराप्रमाणे दरवळला. अष्टदिशांनी अभिष्ट चिंतन केले.</p>	4
29.	<p>काया मातीत कवितेतील निसर्ग वर्णन करा.</p> <p>उत्तर :</p> <p>ढग ढोल वाजवितो. वीज थयथय नाचते. शेतकरी तथा परिस्थितीत पत्नीबरोबर पेरणी करत असतो. मातीच्या वासान जीवाला भूल पडते. पडणाऱ्या पावसाच्या धारानी शेतकऱ्याला अभिषेक होतो. गहू, जोंधळे, सोन्या चांदोप्रमाणे लखाकतात. माती लोण्यासारखी वाटत. कपाशी चांदीसारखी चकाकते.</p>	4

प्रश्न क्रमांक	अचूक उत्तरे	गुण
30.	<p>पुढील कवितेच्या ओळी पूर्ण करा.</p> <p>हे सर्व पंथ .....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>..... वसू दे, दे वरचि असा दे ॥</p> <p>उत्तर :</p> <p>हे सर्व पंथ संप्रदाय एक दिसू दे, मतभेद नसू दे</p> <p>नांदोत सुखे गरीब अमोर एकमतानी</p> <p>मग हिंदू असो, ख्रिश्चन वा हो इस्लामी</p> <p>स्वातंत्र्य सुखा या सकलामाजी वसू दे, दे वरचि असा दे ॥</p> <p>विभाग - B</p> <p>(व्याकरणावर आधारीत)</p>	4
V.	योग्य पर्यायी उत्तरे (बरोबर उत्तरास एक मार्क द्या) :	10 × 1 = 10
31.	<p>‘सदानंद’ ही प्रकारची संधी आहे.</p> <p>उत्तर : (ब) व्यंजनसंधी</p>	1
32.	<p>‘अष्टमी’ विभक्तीचे हे प्रत्यय आहेत.</p> <p>उत्तर : (क) नो</p>	1
33.	<p>रिया आंबा खाते. या वाक्यात हा प्रयोग आहे.</p> <p>उत्तर : (अ) कर्तरी</p>	1
34.	<p>“मधुरा शाळेला आली”. या वाक्यात हा काळ आहे.</p> <p>उत्तर : (ड) पूर्ण वर्तमान काळ</p>	1

प्रश्न क्रमांक	अचूक उत्तरे	गुण
35.	कानामागून आली नि अशी झाली. उत्तर : (अ) तिखट	1
36.	'तू खेळ पण अभ्यास कर.' हे या प्रकारचे वाक्य आहे. उत्तर : (ड) मिश्र वाक्य	1
37.	'पापपण्य' हा या प्रकारचा समास आहे. उत्तर : (अ) वैकल्पिक द्वन्द्व	1
38.	'पाण्यात विहार करणारे' याला एक शब्द हा आहे. उत्तर : (ब) जलचर	1
39.	'केदार आणि रिया वेगात मैदानावर धावले' यातील 'वर' या अधोरेखित शब्दाची जात ही आहे. उत्तर : (अ) शब्दयोगी अव्यय	1
40.	भारत चहा साखर कच्चे लोखंड नि अभ्रक निर्यात करतो. या वाक्यात स्वल्प विराम इतक्या वेळा वापरावा. उत्तर : (ब) दोन.	1
VI.	तिसऱ्या पदाशी जुळणारा शब्द (योग्य उत्तरास एक मार्क द्या) : $4 \times 1 = 4$	
41.	सुख : दुःख :: स्वदेश : ..... उत्तर : परदेश	1
42.	मुलगा : मुलगी :: विधवा : ..... उत्तर : विधूर	1
43.	हरणाचा : कळप :: फुलांचा : ..... उत्तर : गुच्छ	1
44.	तूप : कन्नड :: समारोह : ..... उत्तर : हिंदी.	1

प्रश्न क्रमांक	अचूक उत्तरे	गुण
VII.	सूचने प्रमाणे उत्तरे : $3 \times 2 = 6$	
45.	‘गंगेपरि पवित्र ठेवा मनी विचार’ अलंकार ओळखून लक्षण सांगा. उत्तर : अलंकार — उपमा व्याख्या — उपमेय व उपमान यांची जेथे सारखीच तुलना केलेली असते तेथे उपमा अलंकार होती.	अलंकार ओळखणे 1 व्याख्या 1 } 2
46.	‘मेघांनी हे गगन भरता गाढ आषाढ मासी’ वरील ओळीचे गण पाडून वृत्त ओळखा. उत्तर : वृत्त : मेघांनी हे गगन भर तागाढ आषाढ मासी --- UUUUU ---U ---U --- म भ न त त ग ग वृत्ताचे नाव — मंदाक्रान्ता अक्षरे — 17 यति — 4, 6 व्या अक्षरावर	गणपाडून ओळखणे - 1 वृत्ताचे नाव - 1 } 2
47.	पुढील वाक्प्रचारांचा अर्थ सांगून वाक्यात उपयोग करा. i) आकाश पाताळ एक करणे ii) गयावया करणे. उत्तर : वाक्प्रचारांचा : वाक्प्रचाराचा अर्थ (i) आकाश पाताळ एक करणे — खूप आरडाओरड करणे. (ii) गयावया करणे — विनवणी करणे, आर्जवे करणे.	अर्थ 1 वाक्यात उपयोग 1 } 2
	(वाक्यात वाक्प्रचाराचा उपयोग व्हावा अर्थाचा नव्हे)	

प्रश्न क्रमांक	अचूक उत्तरे	गुण
	विभाग - C (लेखन व रचनावर आधारीत)	
VIII. 48.	<p>खालीलपैकी एका कल्पनेचा विस्तार करा.</p> <p>(i) जशास तसे</p> <p>(ii) धीर धरी रे धीरापोटी असती मोठी फळ गोमटी.</p> <p>कल्पनाविस्तार (मुद्दे) :</p> <p>उत्तर :</p> <p>(i) दिलेल्या कल्पनेचा अर्थ (शब्दशः) 1</p> <p>(ii) एखादा दाखला अथवा उदाहरणासह स्पष्टीकरण $1 \frac{1}{2}$</p> <p>(iii) तात्पर्य $\frac{1}{2}$</p>	3
IX. 49.	<p>तुम्ही पाहिलेल्या प्रेक्षणीय स्थळाचे वर्णन करणारे मित्राला / मैत्रिणीला पत्र लिहा.</p> <p style="text-align: center;">किंवा</p> <p>आई / वडिलांना तुमच्या पुढील शिक्षणाबद्दल माहिती सांगणारे पत्र लिहा.</p> <p>उत्तर :</p> <p>पत्रलेखन : (उत्तराचे मुद्दे) 1 × 5 = 5</p> <p>(i) प्रेषक पत्ता 1</p> <p>(ii) मायना 1</p> <p>(iii) मजकूर भाषासौंदर्य 2</p> <p>(iv) शेवट सही $\frac{1}{2}$</p> <p>(v) कोणाला पत्र पाठवितात त्याचा पत्ता $\frac{1}{2}$</p>	5

प्रश्न क्रमांक	अचूक उत्तरे	गुण
X. 50.	<p>खालीलपैकी एका विषयावर 15 ते 20 ओळीत निबंध लिहा. $1 \times 5 = 5$</p> <p>(i) लेक वाचवा.</p> <p>(ii) राष्ट्रीय एकात्मता.</p> <p>(iii) माझा आवडता संत.</p> <p>उत्तर :</p> <p>निबंध : (उत्तराचे मुद्दे)</p> <p>(i) आकर्षक प्रारंभ 1</p> <p>(ii) विषय ज्ञान 2</p> <p>(iii) भाषा सौंदर्य 1</p> <p>(iv) शेवट. 1</p>	5